

Domov>Sprožitev sodnega postopka>Kje in kako>Obrestne mere

Obrestne mere

Portugalska

1 Ali so „zakonske obresti“ v državi članici določene? Če da, kako so „zakonske obresti“ opredeljene v tej državi članici?

Zakonske obresti

Da, v portugalski zakonodaji so zakonske obresti določene.

Obresti lahko določijo pogodbene stranke ali pa so določene z zakonom. Kadar jih določijo pogodbene stranke, se imenujejo pogodbene obresti. **Kadar so določene z zakonom, se imenujejo zakonske obresti.**

Pogodbene in zakonske obresti so lahko **obresti za prebivalstvo ali komercialne obresti.**

Namen obresti

Na splošno obstajata dve vrsti obresti: redne obresti (npr. obresti za posojilo) in zamudne obresti (npr. obresti za zamudo pri izpolnjevanju obveznosti).

Zakonske obresti za zamudo

Splošno pravilo v primeru dolžnikove **zamude z izpolnitvijo denarne obveznosti** je, da **odškodnina za zamudo ustreza zakonskim obrestim**, izračunanim od datuma nastanka dolžnikove zamude. Denarna obveznost je obveznost plačila denarnega zneska drugi stranki.

Čas nastanka zamude

Za dolžnika se šteje, da je v zamudi, ko mu je bil po sodni ali izvensodni poti poslan opomin za izpolnitev obveznosti.

V treh primerih pa se za dolžnika šteje, da je v zamudi, ne da bi mu bilo treba poslati opomin:

če je bil za obveznost določen rok;

če je obveznost izhajala iz nezakonitega dejanja;

če se dolžnik izogiba opominu; v takem primeru se za dolžnika šteje, da je opomin prejel na dan, ko bi mu bil opomin običajno vročen.

Če je posojilo nelikvidno, zamude ni, dokler ne postane likvidno, razen če je za nelikvidnost kriv dolžnik. Če je dolžnik odgovoren za nezakonito dejanje ali tveganje, se šteje, da je v zamudi od dne, ko mu je vročeno uradno obvestilo, razen če je že v zamudi glede na pogoje iz prvega dela tega odstavka.

Ugasnitev ali prenos obresti

Od trenutka, ko obresti nastanejo, niso nujno odvisne od glavnice. Obresti in glavnice se lahko prenesejo ali ugasnejo neodvisno druge od drugih.

Všetjete delnih plačil

V nacionalni zakonodaji so določena naslednja pravila v zvezi z všetjem plačil:

(i) kadar mora dolžnik poleg glavnice plačati stroške ali obresti ali odškodovati upnika zaradi zamude, se bo plačilo, ki ne zadostuje za kritje celotnega zneska, uporabilo za stroške, odškodnino, obresti in glavnico v tem vrstnem redu;

(ii) všetjete v glavnico se lahko opravi nazadnje, razen če se upnik strinja z drugačnim vrstnim redom.

Obresti na obresti

V nekaterih primerih se lahko zamudne obresti obračunajo na redne obresti (obrestne obresti).

Da bi se na natečene obresti obračunale dodatne obresti, mora nastati ena od naslednjih situacij:

bodisi mora biti dolžnik po sodni poti pozvan, naj kapitalizira natečene obresti, bodisi mora dolžnik plačati obresti pod kaznijo kapitalizacije.

Kapitalizirajo se lahko samo obresti, ki ustrezajo obdobju najmanj enega leta. Te omejitve glede obrestnih obresti se ne uporabljajo, če so v nasprotju s posebnimi predpisi ali praksami v sektorju (npr. v primeru posojil, ki jih odobrijo finančne institucije in za katere veljajo posebni predpisi).

V nacionalni sodni praksi je bilo določeno, da zamudnih obresti na zamudne obresti ni mogoče obračunati. Tako obresti načeloma ni mogoče obračunati na zakonske obresti, ki jih je treba plačati zaradi zamude pri izpolnjevanju denarne obveznosti. To ne vpliva na razlike pri tej razlagi v sodni praksi in zakonsko določeno možnost, da se uporabi obvezna denarna kazen, kadar je plačilo denarnega zneska odrejeno s sodbo sodišča.

2 Če da, kakšen je znesek/obrestna mera in kaj je pravna podlaga zanj(-o)? Če so določene različne obrestne mere zakonskih obresti, v katerih okoliščinah in pod katerimi pogoji veljajo?

Zakonske obrestne mere se razlikujejo glede na to, ali se nanašajo na **obresti za prebivalstvo** ali **komercialne obresti**.

Zakonske obresti za prebivalstvo

Zakonske obresti za prebivalstvo se določijo s skupnim ministrskim izvedbenim odlokom (*Portaria*) ministrov za pravosodje in finance v skladu s členom 449 (1) portugalskega civilnega zakonika (*Código Civil*). Ob pripravi besedila so bile obrestne mere za prebivalstvo določene z ministrskim izvedbenim odlokom št. 291/03 z dne 8. aprila 2003, ki je še vedno veljaven.

Komercialne zakonske obresti

Komercialne zakonske obresti se običajno plačajo na posojila, ki jih dolgujejo gospodarske družbe, posamezna podjetja ali pravne osebe, in zlasti na vrste posojil, navedenih v spodaj navedeni uredbi-zakonu št. 62/2013 z dne 10. maja 2013.

Komercialne zakonske obresti se določijo s skupnim ministrskim izvedbenim odlokom ministrov za pravosodje in finance v skladu z odstavki 3 do 5 člena 102 portugalskega trgovskega zakonika (*Código Comercial*). Ob pripravi besedila je bilo določanje komercialnih obresti urejeno z ministrskim izvedbenim odlokom št. 277/13 z dne 26. avgusta 2013, na podlagi katerega se komercialne obrestne mere določijo vsakih šest mesecev.

Višina komercialnih obrestnih mer iz ministrskega izvedbenega odloka št. 277/13 z dne 26. avgusta 2013 se določi z uradnim obvestilom generalnega direktorata za zakladništvo in finance (*Direcção Geral do Tesouro e Finanças*), ki se objavi v portugalskem uradnem listu, 2. serija, do 15. januarja in 15. julija vsako leto.

V ministrskem izvedbenem odloku št. 277/13 z dne 26. avgusta 2013 je predvidena določitev dveh zamudnih komercialnih obrestnih mer, ki se razlikujeta glede na zadevne transakcije:

prva je obrestna mera, ki se uporablja za zamude pri plačilu pri komercialnih transakcijah med družbami ali med družbami in javnimi subjekti, predvidenih v uredbi-zakonu št. 62/2013 z dne 10. maja 2013;

druga je dodatna obrestna mera zamudnih obresti za druge operacije, ki se nanašajo na posojila, ki jih dolgujejo gospodarske družbe, posamezna podjetja ali pravne osebe, določena s členom 102(3) portugalskega trgovskega zakonika.

Zakonske obrestne mere, naj bodo za prebivalstvo ali komercialne, se s časom spreminjajo. Zato je treba pri izračunu obresti upoštevati različne obrestne mere, ki veljajo za posamezne dele obdobja zamude.

Iz praktičnih razlogov so tu navedene samo zakonske obrestne mere za zadnja leta. Vsebinska tega informativnega lista je zgolj informativna in ne pomeni, da v posameznem primeru veljavne nacionalne zakonodaje ni treba proučiti.

Zakonskim obrestim se prištejejo obvezne dodatne 5-odstotne obresti, če je plačilo denarnega zneska odrejeno s sodbo sodišča. V takem primeru od dne pravnomočnosti sodbe samodejno tečejo 5-odstotne letne obresti, ne da bi bila za to potrebna druga sodna odločba. Ta obvezna finančna sankcija se prišteje zamudnim obrestim, kjer je to ustrezno, ali dolgovani odškodnini v skladu s členom 829-A(4) portugalskega civilnega zakonika.

Zakonske obresti od 5. avgusta 1980 do danes:

Od 5.8.1980 do 22.5.1983 [(1 021 dni) – uredba-zakon št. 200-C/80 z dne 24. junija 1980 in ministrski izvedbeni odlok št. 447/80 z dne 31. julija 1980]	15 %
Od 23.5.1983 do 28.4.1987 [(1 437 dni) – ministrski izvedbeni odlok št. 581/83 z dne 18. maja 1983]	23 %
Od 29.4.1987 do 29.9.1995 [(3 076 dni) – ministrski izvedbeni odlok št. 339/87 z dne 24. aprila 1987]	15 %
Od 30.9.1995 do 16.4.1999 [(1 295 dni) – ministrski izvedbeni odlok št. 1171/95 z dne 25. septembra 1995]	10 %
Od 17.4.1999 do 30.4.2003 [(1 475 dni) – ministrski izvedbeni odlok št. 263/99 z dne 12. aprila 1999]	7 %
Od 1.5.2003 [ministrski izvedbeni odlok št. 291/03 z dne 8. aprila 2003]	4 %

Komercialne zakonske obrestne mere od 28. septembra 1995 do danes:

Od 28.9.1995 do 16.4.1999 [ministrski izvedbeni odlok št. 1167/95 z dne 23. septembra 1995]	15 %
Od 17.4.1999 do 30.9.2004 [ministrski izvedbeni odlok št. 262/99 z dne 12. aprila 1999]	12 %
Od 1.10.2004 do 31.12.2004 [obvestilo generalnega direktorata za zakladništvo (<i>Direcção-Geral do Tesouro</i> ali „DGT“) št. 10097/04 z dne 30. oktobra 2004]	9,01 %
Prva polovica leta 2005 [ministrski izvedbeni odlok št. 597/2005 z dne 19. julija in obvestilo DGT št. 310/2005 z dne 14. januarja 2005]	9,09 %
Druga polovica leta 2005 [obvestilo DGT št. 6923/2005 z dne 25. julija 2005]	9,05 %
Prva polovica leta 2006 [obvestilo DGT št. 240/2006 z dne 11. januarja 2006]	9,25 %
Druga polovica leta 2006 [obvestilo DGT št. 7706/2006 z dne 10. julija 2006]	9,83 %
Prva polovica leta 2007 [obvestilo DGT št. 191/2007 z dne 5. januarja 2007]	10,58 %
Druga polovica leta 2007 [obvestilo generalnega direktorata za zakladništvo in finance (<i>Direcção-Geral do Tesouro e Finanças</i> ali „DGTF“) št. 13665/2007 z dne 30. julija 2007]	11,07 %
Prva polovica leta 2008 [obvestilo DGTF št. 2152/2008 z dne 29. januarja 2008]	11,20 %
Druga polovica leta 2008 [obvestilo DGTF št. 19995/2008 z dne 14. julija 2008]	11,07 %
Prva polovica leta 2009 [obvestilo DGTF št. 1261/2009 z dne 14. januarja 2009]	9,50 %
Druga polovica leta 2009 [obvestilo DGTF št. 12184/2009 z dne 10. julija 2009]	8 %
Prva polovica leta 2010 [obvestilo DGTF št. 597/2010 z dne 4. januarja 2010]	8 %
Druga polovica leta 2010 [obvestilo DGTF št. 13746/2010 z dne 12. julija 2010]	8 %
Prva polovica leta 2011 [obvestilo DGTF št. 2284/2011 z dne 21. januarja 2011]	8 %
Druga polovica leta 2011 [obvestilo DGTF št. 14190/2011 z dne 14. julija 2011]	8,25 %
Prva polovica leta 2012 [obvestilo DGTF št. 692/2012 z dne 17. januarja 2012]	8 %
Druga polovica leta 2012 [obvestilo DGTF št. 9944/2012 z dne 24. julija 2012]	8 %
Prva polovica leta 2013 [obvestilo DGTF št. 584/2013 z dne 11. julija 2013]	7,75 %
Druga polovica leta 2013 Operacije, za katere velja uredba-zakon (<i>Decreto-lei</i>) št. 62/2013 [obvestilo DGTF št. 11617/2013 z dne 17. septembra 2013]	8,50 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 10478/2013 z dne 23. avgusta 2013]	7,50 %
Prva polovica leta 2014 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,25 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 1019/2014 z dne 24. januarja 2014]	7,25 %
Druga polovica leta 2014 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,15 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 8266/2014 z dne 16. julija 2014]	7,15 %
Prva polovica leta 2015 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,05 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 563/2015 z dne 19. januarja 2015]	7,05 %
Druga polovica leta 2015 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,05 %
	7,05 %

Druge operacije [obvestilo DGTF št. 7758/2015 z dne 14. julija 2015]	
Prva polovica leta 2016 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,05 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 890/2016 z dne 6. januarja 2016]	7,05 %
Druga polovica leta 2016 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 86741/2016 z dne 30. junija 2016]	7,00 %
Prva polovica leta 2017 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 2583/2017 z dne 3. januarja 2017]	7,00 %
Druga polovica leta 2017 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 8544/2017 z dne 29. junija 2017]	7,00 %
Prva polovica leta 2018 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 1989/2018 z dne 3. januarja 2018]	7,00 %
Druga polovica leta 2018 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 9939/2018 z dne 28. junija 2018]	7,00 %
Prva polovica leta 2019 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. /2019 z dne 2. januarja 2019]	7,00 %
Druga polovica leta 2019 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 11571/2019]	7,00 %
Prva polovica leta 2020 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 1566/2020]	7,00 %
Druga polovica leta 2020 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 1566/2020]	7,00 %
Prva polovica leta 2021 Operacije, za katere velja uredba-zakon št. 62/2013	8,00 %
Druge operacije [obvestilo DGTF št. 1566/2021]	7,00 %

3 Ali so po potrebi na voljo dodatne informacije o izračunavanju zakonskih obresti?

Dodatne informacije o izračunu zakonske obrestne mere je mogoče najti na spletnem mestu generalnega direktorata za zakladništvo in finance pri ministrstvu za pravosodje.

<http://www.dgft.pt/avisos-e-circulares/taxas-de-juros-moratorios>

4 Ali je na voljo brezplačen spletni dostop do zgoraj navedene pravne podlage?

Spletni dostop do spletnega mesta, navedenega v odgovoru na vprašanje 3, je brezplačen.

Zadevna zakonodaja

Civilni zakonik https://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=775&tabela=leis

Trgovinski zakonik https://www.igf.gov.pt/leggeraldocs/CODIGO_COMERCIAL_LIVRO_1.htm

Ministrski izvedbeni odlok št. 291/2003 <https://dre.pt/pesquisa/-/search/223663/details/maximized>

Opozorilo

Informacije v tem informativnem listu so splošne in niso izčrpne. Ne zavezujejo kontaktne točke, Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, sodišč ali drugih oseb. Njihov namen ni, da bi nadomestile proučitev veljavne zakonodaje.

Zadnja posodobitev: 21/08/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.